

Recensie de Volkskrant ★★ God van de slachting

Deze versie van de toneelklassieker ‘God van de slachting’ moet het vooral hebben van de komische momenten

In ‘God van de slachting’ ontmoeten twee ouderparen elkaar, van wie het ene kind het andere heeft aangevallen. Dat loopt uit de hand, en met de smeulige, grappige kant daarvan weten de acteurs wel raad, maar de onderliggende tragiek onderzoekt deze voorstelling niet.

Yara Alink (op de voorgrond) met daarachter Rosa da Silva, Remko Vrijdag en Johan Goossens in ‘God van de slachting’.Bron Annemieke van der Togt

Linda mag graag geloven in ‘de kunst van het beschaafd met elkaar omgaan’, zegt ze in *God van de slachting*. Zo’n zin aan het begin van een huiskamerdrama is als een geweer aan de muur bij Tsjechov: je weet meteen dat het straks onverbiddelijk misgaat. Samen met haar man Berry ontvangt ze Eelco en Annette: de ouders van het jongetje dat hun 11-jarige zoon met een stok twee tanden uit zijn mond heeft geslagen.

Yasmina Reza’s tragikomische klassieker *God van de slachting* (2008), vooral bekend door de verfilming (*Carnage*) van Roman Polański, is een genadeloze ontmaskering van de mens als beschaafd, fatsoenlijk wezen. Met groot uitgemeten emotionele uitbarstingen, bakken opportunisme en veel vileine sneren, is het bij uitstek een stuk waarin acteurs kunnen floreren.

Maar het is daarmee geen gelopen race: aan de oppervlakte zijn alle personages al snel zo doorzichtig en walgelijk als wat. Aan de toneelspelers dus om te laten zien welke werelden van onvermogen, (zelf)kritiek en existentiële angst daaronder liggen.

Geslaagd als komedie

Dat rijke potentieel van Reza's werk wordt in regie van Hanneke Braam maar deels blootgelegd. Net als in haar vorige voorstelling *Wie is er bang voor Virginia Woolf*, óók een tragikomisch relatiedrama rondom twee ruzieschoppende koppels, castte ze vooral spelers die (deels) uit de cabarethoek komen.

Dat resulteert in een voorstelling die vooral geslaagd is als komedie. Spelers Rosa da Silva, Johan Goossens, Remko Vrijdag en Yara Alink weten uitstekend hoe je terloopse grappen plaatst en uitvent. Ze hebben veel gevoel voor timing en waar dat kan, spelen ze lekker smeug.

Dat geeft dynamiek en dat is fijn, want in Reza's psychologische praatstuk wordt weliswaar een aantal keer gekotst (uiteraard over een uiterst zeldzame kunstcatalogus), maar verder is er weinig handeling.

Knullige vechtpartijtjes

Maar zo goed als het viertal raad weet met de humor, zo weinig blijft er overeind van de emotionele gelaagdheid van de personages. In het vaak vlakke spel worden hun binnenwerelden maar mondjesmaat verkend. De encenering volgt meestal netjes en voorspelbaar de dialoog. Daardoor blijven veel scènes, met als dieptepunt een aantal knullige vechtpartijtjes, helaas te veel steken in obligaat en eenduidig kabbeltoneel. Om de zoveel tijd zegt een van hen 'nog nooit zo ongelukkig' geweest te zijn, maar als toeschouwer voel je dat niet.

Het helpt niet mee dat je zo'n moderne klassieker niet mag bewerken, en dat Reza's kritiek op man-vrouwverhoudingen bijvoorbeeld, bijna twintig jaar na dato, ook wat sleets aanvoelt.

Zo is *God van de slachting* een voorstelling waar je hinkend op twee benen uitkomt. Braam regisseert vrolijk verbaal vechttoneel vol mentale vernedering, onversneden decorumverlies en smakelijk moreel verval. Maar naarmate de toneelavond vordert, wordt de onderliggende tragiek belangrijker, waardoor de hiaten in dit brute demasqué vanzelf zichtbaarder worden.